

Voorwoord

“Er is eigenlijk toch helemaal niets speciaals aan oudere holebi’s. Ik begrijp niet goed waarom jullie daar een onderzoek over doen. Ze bestaan. Zelfs zij hebben het overleefd.”

Het was de opmerkelijke reactie van een 70-jarige homoman die we in het kader van een levensloopstudie zouden interviewen met bijzondere aandacht voor de beleving van seksuele oriëntatie. Het was een opmerkelijke getuigenis omdat hij enerzijds getuige was van een ingrijpende positieve maatschappelijke evolutie met een steeds toenemende aanvaarding van seksuele diversiteit. Maar uit deze enthousiaste, sterke, boeiende en krachtige getuigenis, en die van vele anderen, zou uiteindelijk blijken dat er ook knelpunten waren zoals het risico op isolement, soms weinig sociale participatie en kwetsbare sociale netwerken. Aandacht voor zorg en welzijn zijn fundamenteel, zo was ons besluit.

Ondertussen zijn we vele jaren verder maar nog altijd waardeert onze samenleving jeugd boven ouderdom (i.e. agisme) en is seksuele diversiteit onder ouderen een weinig besproken en bespreekbaar onderwerp. Dit thema onder de aandacht brengen in de zorgsector is niet altijd even evident want, zo pleiten kritische stemmen, het gaat toch maar om een erg kleine groep en we hebben andere meer urgente prioriteiten. Maar dat gaat voorbij aan het gegeven dat seksuele diversiteit en genderthema’s voor iedereen relevant en belangrijk zijn. Omdat het niet voor elke hulpverlener even makkelijk is om met dit thema aan de slag te gaan, zijn er methodieken nodig. De toolkit van Els Messlis vult hier een belangrijk hiaat in. De auteur heeft reeds vele jaren professionele ervaring met betrekking tot dit thema en weet zowel wetenschappelijke inzichten als praktische richtlijnen tot een bruikbaar geheel te smeden. Deze toolkit is niet enkel een educatief hulpmiddel, maar stelt hulp- en zorgverleners ook in staat om zonder taboes over seksualiteit te praten, op een speelse manier, en zodoende ook een bijdrage te leveren tot meer levenskwaliteit. Want een mens wil immers meer dan enkel ‘overleven’.

Prof. dr. Alexis Dewaele (UGent)

“Colourful illustrations serve to remind the reader about the importance of sexual diversity, alternative relationships and what sexuality can mean to different people”.

Dr. M. Bauer, La Trobe University, Melbourne, Australia